

Dobrodruh

26. 2. 2015

V novém cestopisném dokumentárním cyklu České televize Dobrodruh se divákům představí Adam Lelek. Adam své cestování založil na tom, že pokud chce danou zemi poznat, musí v ní nějakou dobu i žít. Má tak šanci poznat domorodce, na vlastní kůži si zkouší, jak se místní lidé živí, jak pracují, jaké jsou jejich zvyky a obyčeje, co jsou místní pochoutky. Jeho zkušenosti z Etiopie, Číny, Ekvádoru, Papui Nové Guineje i z Galapág budou moci diváci České televize sledovat od středy 4. března vždy ve 21.25 na ČT2.

Dobrodruh je rádce pro začínající i zkušené cestovatele. Dokumenty jsou natočeny ve stylu reality show, kdy průvodce **Adam Lelek** při cestách po exotických zemích řeší každodenní problémy spojené s cestováním. Divák tak získá představu o místní dopravě, jídle, ubytování, o tom, co je čeká při setkání s domorodci a jejich kulturou, jak se chovat k nebezpečným zvířatům a která exotická místa v dané zemi má smysl navštívit. „Velmi často jsme se buď já, nebo členové mého štábu dostávali až na hranice vlastních možností a často jsme museli překonat sami sebe,“ říká **Adam Lelek**, který je současně i režisérem série.

„Adam Lelek vždy odjíždí s nějakým cílem, který si před cestou stanoví. Něco se mu splnit podaří, někdy to úplně nevyjde, ale to k cestování patří. V Dobrodruhu bude vidět, že v dané zemi nebyl nikdy jen na „skok“, ale že se jí vždy snaží poznat hlouběji a objevit méně známá místa. Dokumentární cyklus Dobrodruh je výjimečný v tom, že Adam cestuje jen v malém štábu, většinou jen s kameramanem. Všechny těžkosti si tak musí vyřešit sám. Díky tomu můžeme získat obrázek o tom, co by nás v dané zemi při individuální turistice asi čekalo, jak vypadají místní komunikace,

*hotely, jídlo, domorodí obyvatelé i památky," říká kreativní producentka České televize **Jana Škopková**, v jejíž tvůrčí produkční skupině Dobrodruh vzniká.*

Na svých cestách Adam Lelek nechce být pouhým pozorovatelem. S místními lidmi se snaží žít a někdy i pracovat. V Africe se tak třeba pustí do sbírání čaje, v oblasti solných plání si vyzkouší, co obnáší výroba solných kvádrů a jaká je denní práce lidí, žijících na trvale nejteplejším místě na zeměkouli. V Jižní Americe se pak pokusí chytit kajmana, vynést síru ze sopouchu doutnající sopky nebo na čínském tržišti ochutnat všechny místní speciality. Při svých cestách však také hledá mizející obřady místních lidí. Celé týdny projíždí Madagaskar, aby se mohl zúčastnit rituálu famadihana. Tento starobylý zvyk místních se váže k víře, že ke komunikaci se zemřelými stačí vyndat a očistit jejich ostatky z hrobu a odvézt je na velkou rodinnou oslavu, při které nesmí chybět jídlo, pití, hudba a tanec. *„Ani jemu se ale nevyhýbají problémy. Zraní se u Papuánců a musí svou misi zkrátit. Je svědkem situace, kterou by jistě nechtěl zažít nikdo z nás, místního válečníka uštkne černá mamba. Zabere na to vývar ze zabitě krávy nebo sérum? Adam je připraven na všechny cestovatelské zážitky,"* říká dramaturgyně **Jaromíra Hüttlová**.

„Nebojte se a cestujte,“ radí divákům Adam Lelek.

Adam Lelek (*1975) je dobrodruh každým coulem. Jako fotograf a dokumentarista vedl za posledních patnáct let více než šedesát expedic do nejdlehlějších koutů světa. Navštívil téměř šest desítek zemí pěti kontinentů a strávil v nich v součtu více než pět let života. Fotografie z cest často publikuje v geografických magazínech. Věnuje se také podpoře vzdělávání, v roce 2003 založil unikátní vzdělávací projekt Planeta Země 3000.

Co vás na natáčení Dobrodruha bavilo vůbec nejvíc?

V průběhu dobrodružných chvil mě baví zvýšená míra adrenalinu a poté, co všemi překážkami úspěšně projdu, tak obrovská úleva a radost z toho, že jsme to dokázali.

Existuje nějaká věc, bez které nikdy a za žádných okolností necestujete?

Takových věcí je několik. Jako jedna za všechny mě napadají multifunkční kleště, které mi mnohokrát vytrhly trn z paty. Opravit se s nimi dá téměř cokoli. A také například klíče od bytu. Když je mám u sebe, mám tak nějak pocit, že se z cesty vždy vrátím domů v pořádku.

Jakou nejextrémnější situaci jste během natáčení Dobrodruha zažil?

Extrémních situací bylo mnoho. Naposledy, při natáčení v Etiopii, když zvukař Roman dostal v poušti, kde se nám navíc rozbilo auto, extrémní úžeh. Věděl jsem, že pokud se nám ho během několika málo minut nepodaří zchladit, což je ve více než 50 °C ve stínu téměř nemožné, může zemřít. Naštěstí jsme se dostali do vesnice, kde se z čista jasna objevila klimatizovaná Toyota, která mu pravděpodobně zachránila život. Nahnáno jsem měl taky v Ekvádoru, kde jsem při natáčení zapadl s autem na lánovém poli pod právě vybuchující sopkou. V místě, kde před patnácti lety byla lánou zalita celá vesnice. Věděl jsem, že v případě, že ze sopky láva opět vyteče, nemám šanci se z tohoto místa dostat. Ve Vietnamu se mě snažil nožem pobodat taxikář, na Papui uprostřed pralesa daleko od civilizace jsem si tak nepříjemně poranil žebra, že jsme měli podezření na proraženou plíci. Při natáčení Dobrodruha skutečně nebylo o extrémní zážitky nouze.

Máte své oblíbené či vzory mezi cestovateli?

Vzorů obecně v mém životě moc nemám, vždycky jsem šel spíš vlastní cestou. Všichni však, kdo v cestování a nejenom v něm něco dokázali, mají můj obrovský obdiv. I když teď mě jedno jméno napadá. Eduard Ingrid. Člověk, který díky své urputnosti mimo jiné dokázal, stejně jako Thor Heyerdahl, přeplout na voru z Peru do Polynésie.

Jakou jednu radu byste dal začínajícímu cestovateli, který se chce vydat do neznáma na vlastní pěst?

Nebojte se a cestujte. Někdy to sice může působit dojmem, že nebezpečí čeká na každém kroku, ale opak je pravdou. Cestování člověku rozšíří obzory a věřte, že krásných zážitků bude mnohonásobně víc, než těch nepříjemných.

V seriálu cestujete prakticky sám, pouze s kameramanem a zvukařem. Dovedete si ale užít i skupinové výlety s přáteli? Kdy jste se takto naposled někam vydal?

Dovedu a moc. Pokud mi to čas dovolí, jezdím s přáteli na vodu, na hory nebo na jiné společné akce.

Anotace jednotlivých dílů

Etiopie

Cesta do Etiopie je náročná. Z hlavního etiopského města Addis Abeba směřuje cestovatel Adam do tajuplné krajiny Danakilské prolákliny. Spalující žár, dusno, náročný výstup k lávovému jezeru Erta Ale, to vše je pro Adama na cestě hodně vysilující. Pohled do nitra rozžhaveného kráteru je však fascinující. Návštěvou obávaného kmene Mursi na jihu Etiopie si Adam plní další ze svých cestovatelských snů. Mursijské ženy si na důkaz krásy vkládají hliněné talířky do spodního rtu. Muži tohoto kmene jsou statnými válečníky, z jejichž pohledu jde strach.

Papua

Tajuplný ostrov Nová Guinea, na který se tentokrát cestovatel Adam vydává, je divokým světem, ve kterém žijí mnohé přírodní národy. Některé z nich stále praktikují kanibalismus. Výprava do těchto odlehlých míst, kde se čas zastavil v době kamenné, si žádá náročné přípravy. Cesta ke kmeni Korowaiů totiž trvá několik dní, během kterých musí cestovatel Adam absolvovat náročný přesun malým misionářským letadlem, dlouhou plavbu dřevěnou kánoí a vysilující chůzi divokou a neprostupnou džunglí. Rodina Korowaiů Adamovi ukazuje způsob života i získávání potravy. Setkání se skutečnými lidojedy probíhá první den v přátelském duchu. Expedice na Novou Guineu je však plná nečekaných zvrátů.

Madagaskar

Cílem cestovatele Adama je tentokrát ostrov Madagaskar, na kterém by se rád zúčastnil vzácného pohřebního rituálu famadihana. Být jeho součástí však vyžaduje trpělivost, notnou dávku štěstí a také sympatie pořádající rodiny. V průběhu této ceremonie dochází k vyjmutí ostatků zesnulého předka. Kdy a kde se obřad koná, nikdo předem neví. I cesta za poznáním tajemného aye-aye je plná nástrah, výmolů, bláta, nevyzpytatelných přívozů a děravých mostů. Adam tak musí zdolat nefalšované silniční peklo. Čtvrtý největší ostrov světa je prostě jedno velké dobrodružství.

Mexiko

Výborné jídlo, fascinující památky a především tajuplný podvodní svět Mexických Cenot jsou hlavními důvody, proč se cestovatel Adam vydává do Mexika. V Mexico City mu štěstí na cestě popřeje domorodá šamanka, energii prastarých civilizací načerpá na chrámovém komplexu v Palenque, posilní se výbornými tacos a quesadilla a podnikne dlouhou cestu až na poloostrov Yucatán. V Playa del Carmen totiž začíná velké podvodní dobrodružství. Mayské legendy praví, že mexické Cenoty jsou vstupem do podsvětí. Potopit se a prozkoumat jeskyně v mořské hloubce si žádá notnou dávku odvahy.

Čína

Cestu po Číně zahajuje Adam ochutnávkou tradičních i velmi exotických pokrmů. Jak asi chutnají škorpióni, mořské hvězdičky, švábi? Přelidněné je v Číně téměř vše a nejinak je tomu v Pekingu. Když si však člověk přivstane, může být i na Velké čínské zdi úplně sám. Klid a sílu nachází cestovatel Adam v Tibetu a Himálajích. Pohled na nejvyšší horu světa Mount Everest jej dojmá.

Ekvádor

K dosažení cíle, chytání kajmanů holýma rukama, vede dlouhá a místy strastiplná cesta napříč Ekvádorem. Cestovatel Adam poznává život v drsných Andách. Navštíví místní indiány v jejich přístřešku, na tržišti ochutná nejednu dobrotu a pozná nevlídné pohledy starousedlíků. Na vlastní kůži prožije výbuch sopky Tungurahua. Dostane se i do překerní situace, kdy s autem pod vybuchující sopkou zapadne. Cesta pestrým světem amazonských pralesů vrcholí na laguně Limonchocha chytáním kajmanů holýma rukama.

Keňa

Keňa - to není jenom safari a bílé pláže lemující východní pobřeží země. Cestovatel Adam během putování po tomto východoafrickém státě na vlastní kůži poznává, jaké je to být sběračem lístků na čajové plantáži nebo jak těžký je život v největším keňském slumu Kibera. Cesta do Keni se samozřejmě neobejde bez návštěvy některého z tamějších významných národních parků. Pozorování divokých lvů, vznešených slonů, elegantních žiraf i nebezpečných hrochů ze vzdálenosti několika metrů je přece jen nezapomenutelným zážitkem. Stejně tak jako cesta po místních nezpevněných komunikacích, poznání dnešního života Masajů nebo setkání se zdejšími dětmi.

Indonésie

Indonésii tvoří přes 17 000 ostrovů a ostrůvků a je jedním z nejpestřejších míst světa. Přesvědčí se o tom i cestovatel Adam. I když je sestup do kráteru vulkánu Kawah Ijen velmi nebezpečný, vstoupit do Žlutého pekla a poznat, jak místní tradičním způsobem těží čistou síru, je pro něj neodolatelné. Vzrušující je i setkání s orangutany a kahau nosatými na Kalimantanu, poznání národního parku Tanjung Puting i seznámení s krvavými pohřebními ceremoniemi kmene Toraja.

Galapágy

Galapágy lákají nejednoho cestovatele. Cestovatel Adam však tuto výpravu pojal po svém. Rozhodl se toto souostroví ležící 1000 km od ekvádorských břehů prozkoumat na vlastní pěst. Jeho výchozím bodem na Galapágách se stává Puerto Ayora. Od samého začátku pobytu se zde setkává s mnohými vzácnými zvířaty. Objektivy kamery tak neuniknou leguáni mořští, želvy sloní ani celá řada dalších jedinečných živočichů, za nimiž se Adam vydá do nitra ostrova Isla Isabela. Zajímavý je i průzkum podvodního světa, včetně setkání se žraloky.

Peru

Z hlavního města Peru Limy se cestovatel Adam vydává autobusem do města Cuzco. Na cestě v Andách ochutná tradiční grilované morče. Ve výšce 3 300 metrů vyzkouší s místními obyvateli tradiční těžbu soli. Výhled na vrcholky And je z tohoto místa úchvatný. Zajímavý je také život na rákosových ostrovech jezera Titicaca. Na cestě po jihoamerickém Peru neopomíjí ani symbol této země - monumentální ruiny kultovního města Machu Picchu.

Kreativní producent ČT: Jana Škopková

Režie: Adam Lelek

Scénář: Kateřina Průchová

Hlavní kameraman: Martin Šácha

Vedoucí výroby: Barbora Bernardová

Dramaturg: Jaromíra Hüttlová